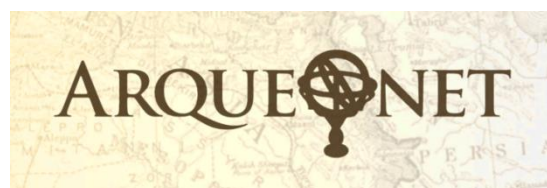
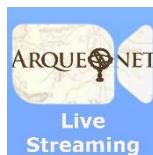

Curs
Història de les religions (III)
Curs 2022-2023

Les religions de l'Extrem Orient

Presencial i online

Índex

Presentació.....	3
Organització	3
Metodologia.....	3
Professorat.....	4
Coordinador.....	4
Classes ordinàries. Calendari i horari	5
Activitats complementàries	5
Modalitats, lloc de realització i funcionament	6
Opcions, preus i formes de pagament	8
Preinscripció i matriculació.....	9
Programes de les assignatures i mòduls	10
Assignatura: Religions de la Índia.....	10
Assignatura: Religions del Japó i de la Xina.....	12

Presentació

Aquest curs és el tercer del cicle sobre Història de les Religions que durant tres anys es porta a terme, primer amb les Religions de l'Antiguitat, després amb les Religions Monoteistes i ara, amb les Religions de l'Extrem Orient.

El present curs està destinat a conèixer les més importants religions de l'Extrem Orient, sempre tenint en compte que hi ha infinitat de branques de cada una d'elles, impossibles de tractar en un curs d'aquestes característiques. Així, en aquest cas, el curs està dividit en dues assignatures: *Les religions de la Índia* (budisme, jainisme, sikhisme, hinduisme) i *Les religions de la Xina i el Japó* (taoisme confucianisme, xintoisme i zen).

Totes aquests religions ens són conegudes al menys en les seves característiques generals. Però al llarg d'aquest curs podrem conèixer i aprofundir molt més en cada una d'elles i acostar-nos als seus orígens històrics, conèixer a fons als seus màxims representats i la immensa influència que han exercit en el pensament i en la història de la humanitat, llegir els seus textos sagrats, entendre els costums i les pràctiques culturals i verificar com la força de la seva filosofia religiosa ha estat capaç de superar el pas del temps, múltiples persecucions i no tant sols sobreviure sinó d'expandir-se per tot arreu fins que, algunes d'elles es troben entre les que tenen més practicants del món.

El plantejament d'aquest curs, com tots els anteriors, és poder entendre millor no tant sols el funcionament de les religions en sí mateixes, sinó i sobretot als milions de creients que hi ha al darrera de cada una, amb els qui convivim diàriament i amb qui potser després de conèixer millor les creences de cada un, serem capaços de respectar-nos més entre tots.

Organització

Aquest curs consta de dues assignatures dividides en cinc mòduls amb un total de 42 classes d'hora i mitja de durada, segons està indicat en l'apartat on es descriuen els horaris.

El curs és totalment modular i **es pot cursar des d'un sol mòdul, combinar mòduls de diferents assignatures, fer una assignatura sencera o fer tot el curs sencer.**

A més de les classes ordinàries, el curs compta podrà comptar amb activitats complementàries de caire pràctic, que, en el seu cas, us anunciarem.

Metodologia

El curs es basarà en sessions presencials que no pretenen ser tan sols classes ordinàries teòriques, sinó una aplicació pràctica d'allò que es vagi aprenent amb la participació activa de l'alumnat. Per això, els alumnes disposaran d'un dossier que, per un costat, els servirà de suport a les classes i, per l'altre, els oferirà les eines i els instruments necessaris per ampliar la informació obtinguda en les sessions presencials i poder així aportar opinions i idees al curs, generant debat i enriquint els coneixements de tothom.

Professorat

Dr. Vicente Merlo

Doctor en Filosofia. Ha viscut diversos anys a l'Índia, especialment a l'*ashram* de Sri Aurobindo (Pondicherry, Índia). Professor en l'assignatura *de Teoria i pràctica de la Meditació* de la Universitat Autònoma de Barcelona (UAB). També ha estat professor de Hinduisme i Budisme en el *Màster d'Història de les Religions* a la Universitat de Barcelona (UB). Soci-fundador de la Societat d'Estudis Índics i Orientals així com de l'Associació Transpersonal Espanyola. També, membre del Consell del Parlament de les Religions del Món (Barcelona, 2004). Ha publicat més d'una desena de llibres, entre els quals *Las enseñanzas de Sri Aurobindo* (1998); *La llamada (de la) Nueva Era* (2007); *Meditar –en el hinduismo y el budismo* (2013); *Filosofía ¿qué es eso?: saber y ser en Occidente y Oriente* (2014); *Sabiduría y gratitud* (2015) y *Espiritualidad transreligiosa* (2017).

Prof. Agustí Pàniker

Professor dels Màster de *Religiones y sociedades* de la Universidad Pablo Olavide (Sevilla), del *Màster d'història de les religions* de la UAB-UB del *Màster en estudis d'Àsia i el Pacífic* de la UB del *Màster en immigració i educació intercultural* de la UB. Director de l'editorial Kairós. Autor de diferents llibres sobre la societat, la cultura i la religió de la Índia: *El jainismo. Historia, sociedad, filosofía y práctica* (Kairós: 2001); *Índika. Una descolonización intelectual* (Kairós: 2005); *Los sikhs. Historia, identidad y religión* (Kairós: 2007); *El sueño de Shitala. Viaje al mundo de las religiones* (Kairós: 2011); *La sociedad de castas. Religión y política en la India* (Kairós: 2014); *Las tres joyas: el Buda, su enseñanza y la comunidad; una introducción al budismo* (Kairós, 2018).

Dr. Manel Ollé

Doctor en Història. Professor titular d'història i cultura xinesa al Departament d'Humanitats de la Universitat Pompeu Fabra (UPF). Professor del Màster en Estudis d'Àsia-Pacífic en un context Global de la UPF.

Roger Bonafont

Llicenciat en Estudis d'Humanitats i d'Àsia Oriental per la UOC (Universitat Oberta de Catalunya).

Ha viscut diversos anys a la Xina i és un gran coneixedor de la cultura xinesa, així com d'altres cultures de l'Àsia Oriental, com la japonesa. És professor-guia acompanyant en viatges als països d'aquesta zona.

Coordinador

Prof. Felip Masó Ferrer

Mail: arqueonet@arqueonet.net

Tfn.: 667 013 352

Classes ordinàries. Calendari i horari

Els dies de les activitats són els dilluns, **de 17.35h a 19.05 i de 19.15h a 20.45h** i la durada del curs va del 3 d'octubre de 2022 al 22 de maig de 2023. 42 sessions en total.

Assignatures	Mòduls	Professorat	Calendari
Religions de la Índia	Mòdul 1: Hinduisme	Dr. Vicente Merlo	Els dilluns, del 3 d'octubre al 19 de desembre de 2022, de 17.35h a 19.05h.
	Mòdul 2: Jainisme	Prof. Agustí Pàniker	Els dilluns, del 20 al 27 de febrer de 2023, de 17.35h a 19.05h.
	Mòdul 3: Budisme	Dr. Vicente Merlo	Els dilluns, del 6 de març al 22 de maig de 2023, de 17.35h a 19.05h.
Religions del Japó i de la Xina	Mòdul 1: Xintoisme i Zen	Prof. Roger Bonafont	Els dilluns, del 3 d'octubre de 2022 al 9 de gener de 2023, de 19.15h a 20.45h.
	Mòdul 2: Taoisme i Confucianisme	Dr. Manel Ollé	Els dilluns, del 23 de gener al 17 d'abril, de 19.15h a 20.45h.

És possible cursar:

- el curs sencer
- assignatures soltes
- mòduls solts
- i també assistir a sessions soltes.

Activitats complementàries

Les activitats complementàries relacionades amb aquest curs, en cas que n'hi hagi, s'aniran programant durant el curs i us les anirem anunciant a mesura que estiguin preparades.

Els alumnes que cursin com a mínim un mòdul del curs podran assistir a aquestes activitats amb un descompte aproximat del 10% i tindran dret preferent d'inscripció.

Modalitats, lloc de realització i funcionament

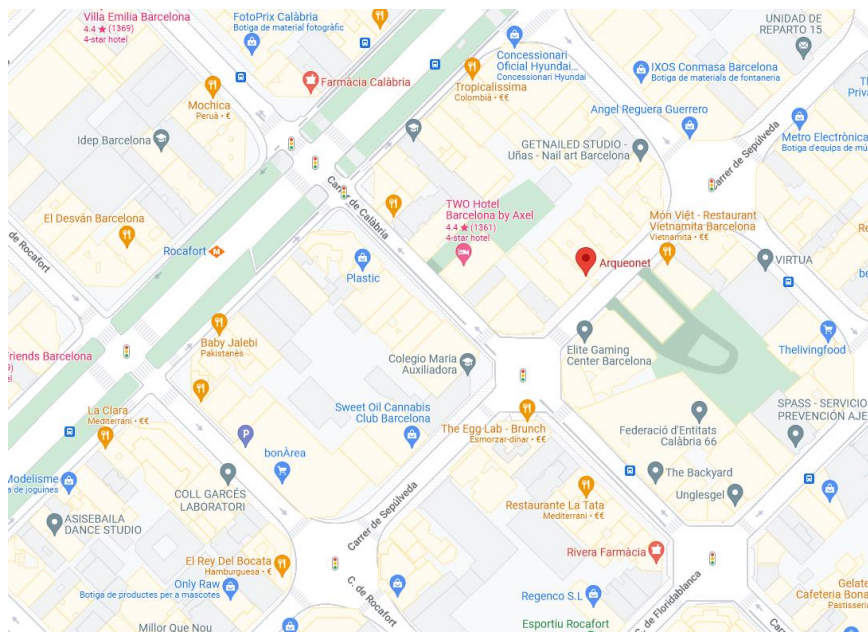
Aquest curs s'impartirà tant en modalitat **presencial** com en modalitat **online** (retransmissió en directe via streaming a través de l'aplicació Zoom).

Nota important

En cas que el nombre de persones matriculades en la modalitat presencial no sigui suficientment alt, el curs es farà íntegrament online. Igualment, si durant el curs es detecta una disminució significativa de l'assistència presencial, també passarà a realitzar-se íntegrament online. En tots els casos, ho comunicarem a l'alumnat amb la suficient antelació.

Les classes ordinàries presencials s'impartiran a **Arqueonet**, al carrer **Sepúlveda 79 de Barcelona** (08015).

La retransmissió en directe via streaming consisteix en la visualització d'allò que passa a l'aula en directe, de manera que s'assembli al màxim a la modalitat presencial. Per fer-ho possible les aules estan equipades amb una càmera i micròfon que retransmeten la classe i també amb unes grans pantalles on apareix l'alumnat que està a casa, així el professorat pot veure'l i interactuar

amb ell en tot moment. Per tal que la classe sigui el màxim de participativa preguem que els/les alumnes que esteu a casa **tingueu la càmera connectada** tota l'estona, de forma que el professorat tingui un bon feedback. Així mateix, **mantingueu el micròfon apagat per evitar sorolls de fons, però enceneu-lo lliurement en el moment de fer alguna pregunta o intervenció**. Entre tots podem fer possibles unes classes ben àgils, participatives i el màxim de semblats a les presencials!

Després de cada sessió ordinària, totes les persones inscrites (tant en la modalitat presencial com en l'online) podran visualitzar de nou la gravació, ja que facilitarem l'enllaç per tenir-hi accés. L'enllaç serà facilitat **entre un i tres dies** després de la classe i estarà **disponible unes quatre setmanes**. Les gravacions no seran descarregables, per una qüestió de drets d'autor del professorat.

Els apunts, dossiers, PowerPoint's, etc., complementaris al curs, en cas que n'hi hagi, els entregarem en format PDF a través del **Campus Virtual** de la web d'Arqueonet (<https://www.arqueonet.net/C-Campus-virtual>). Al final de cada mòdul aquests materials **es despenjaran** per economitzar espai d'emmagatzematge; per tant recomanem que us els aneu descarregant a mesura que es fan les classes. Tot i això, si ja han estat despenjats i encara no us els heu descarregat, ens podeu avisar i us els farem arribar quan la càrrega de feina ens ho permeti.

El dossiers i apunts només s'entregaran en paper als alumnes presencials en el moment d'entrar a la classe. Si algun alumne de la modalitat online desitja tenir-los impresos ens ho pot demanar. En aquests casos els facilitarem sota petició i amb cita prèvia per a la recollida a Arqueonet.

Els PowerPoint's, en cas que el professorat permeti que s'entreguin, només es facilitaran en format PDF al campus virtual.

Les activitats complementàries podran ser visites a museus o exposicions, tallers, màster-classes, etc., per tant no tenen un lloc de realització determinat i es faran a un lloc o un altre en funció del disseny cada activitat. En cas que en aquest curs se'n facin, en el moment que les tinguem dissenyades us farem arribar el programa de l'activitat amb tota la informació.

Opcions, preus i formes de pagament

Els preus són els mateixos tant si es fa en la modalitat presencial com si es fa en la modalitat online.

Curs complet o assignatures soltes

Opció	Preu total	Terminis de pagament			
		Matrícula (set-oct. 2022)	2on Termini (finals nov. 2022)	3er Termini (finals gen. 2023)	4rt Termini (finals mar. 2023)
Curs complet (les dues assignatures)	630,00 €	270,00 €	120,00 €	120,00 €	120,00 €
Assignatura 'Religions de la Índia'	320,00 €	140,00 €	60,00 €	60,00 €	60,00 €
Assignatura 'Religions del Japó i de la Xina'	345,00 €	150,00 €	65,00 €	65,00 €	65,00 €

Mòduls solts

Els pagaments dels mòduls es realitzen de forma íntegra, sense terminis.

Mòduls	Títols dels mòduls	Sessions	Preu
Assignatura 'Religions de la Índia'			
Mòdul 1	Hinduisme	9	150,00 €
Mòdul 2	Jainisme	2	35,00 €
Mòdul 3	Budisme	9	150,00 €
Assignatura 'Religions del Japó i de la Xina'			
Mòdul 1	Xintoisme i Zen	11	180,00 €
Mòdul 2	Taoisme i Confucianisme	11	180,00 €

Sessions soltes

Preu Total per sessió
18,00 €

Preinscripció i matriculació

Preinscripció

Podeu fer preinscripció per qualsevol de les següents vies:

1. Per correu electrònic: enviar un missatge a l'adreça

arqueonet@arqueonet.net especificant la següent informació:

- Títol del missatge: "Inscripció Curs Religions (III) 2022-2023"
- Indicar la modalitat d'inscripció:
  - Inscripció a assignatures independents: indicar quines
  - O bé, inscripció al curs complet
  - **En ambdós casos indicar si es vol fer presencial o online**
- Dades de cada participant que s'inscriu: nom i cognoms, adreça postal completa, adreça electrònica i telèfon de contacte

2. Per la pàgina web d'Arqueonet, a través de l'enllaç següent:

http://www.arqueonet.net/cat_contacte.html

Complimentar els camps de dades personals indicats a la pàgina web i, en el camp "Missatge", especificar la següent informació:

- En primer lloc incloure el text "Inscripció Curs Religions (III) 2022-2023"
- Indicar la modalitat d'inscripció:
  - Inscripció a assignatures independents: indicar quines
  - O bé, inscripció al curs 2022-2023 complet
  - **En ambdós casos indicar si es vol fer presencial o online**

3. Per telèfon: la preinscripció també es podrà fer per telèfon, als números 937423014 o 667013352.

4. Presencialment: a Arqueonet, carrer Sepúlveda 79 – 08015 Barcelona, de dilluns a divendres de 10h a 14h i de 16h a 20h.

Un cop feta la preinscripció, Arqueonet enviarà un mail confirmant la recepció la mateixa. Les places s'adjudicaran per estricta ordre d'arribada de les sol·licituds.

Matriculació

Quan s'assoleixi el nombre mínim d'assistents, Arqueonet ho comunicarà a tots els preinscrits i llavors s'iniciaran els passos per formalitzar la matrícula. En aquell moment comunicarem les vies per a poder-la realitzar.

En cas de que, en general, no s'assoleixi el mínim d'inscripcions, el curs no es podrà dur a terme.

Programes de les assignatures i mòduls

Assignatura: Religions de la Índia

Mòdul 1: Hinduisme

Horaris i durada del mòdul

Horaris: els dilluns, de 17.35h a 19.05h.

Durada: del 3 d'octubre al 19 de desembre de 2022 (el 31 de d'octubre i el 5 de desembre no hi ha classe).

Professor:

Dr. Vicente Merlo

Descripció

En este módulo sobre el hinduismo realizaremos un recorrido tanto por su historia como por sus ideas principales. Profundizaremos en algunos de sus textos más importantes (Upanishads, Bhagavad Gita, Yoga-sutras, etc.) y sus figuras más destacadas (Patañjali, Shankara, Sri Aurobindo, etc.). Desde los tiempos védicos hasta el mundo contemporáneo asistiremos a la concepción hindú de la vida, su forma de entender la sabiduría, la devoción y la acción.

Programa (9 sessions)

1. Introducció al hinduisme. Principals períodes e idees.
2. La Revelació vèdica i el Brahmanisme. Les Upanishads.
3. Les epopeyas, La Bhagavad Gita i els tres yogas.
4. Els Yoga-sutras de Patanjali: concentració i meditació.
5. ¿Hay filosofia en India? Les escoles de filosofia hindú.
6. El Vedanta i els diferents modes de entendre'l.
7. El Renacimiento de la India: su encuentro con Occidente.
8. Grandes maestros espirituales del siglo XX.
9. Hacia un Vedanta y un Yoga integral: el neohinduismo.

Mòdul 2: Jainisme

Horaris i durada del mòdul

Horaris: Els dilluns, de 17.35h a 19.05h.

Durada: del 20 al 27 de febrer de 2023.

Professor:

Agustí Pàniker

Descripció

El jainisme es una de las más antiguas tradiciones índicas, unas décadas anterior al budismo (con el que comparte muchos trazos) y que ha hecho de la no-violencia su epicentro tanto filosófico como práctico. Su peso en la construcción de la civilización india es muy superior al de su reducido número de practicantes actual (unos 5 millones). Lo comprobaremos

Programa (2 sessions)

1. El jainisme en la civilització índica.
2. Principios doctrinales (metafísica, karma, no-absolutismo...) y prácticos (no-violencia, generosidad, culto...).

Mòdul 3: Budisme

Horaris i durada del mòdul

Horaris: Els dilluns, 17.35h a 19.05h.

Durada: del 6 de març al 22 de maig de 2023 (els dies 3 i 10 d'abril i 1 de maig no hi ha classes).

Professor:

Dr. Vicente Merlo

Descripció

El budisme es una de las religiones más vivas hoy. Su reciente introducción masiva en Occidente la ha convertido en un interlocutor necesario en el dialogo inter-religioso. Nacida en la India, terminará convirtiéndose en una religión fundamental en la China, Japón, Tíbet y el sudeste asiático. En este módulo nos centraremos en sus orígenes y su desarrollo en India, analizando la figura del Buda y sus enseñanzas principales, a través de algunos de sus sutras y sus costumbres. La meditación desempeña un papel fundamental en la manera de entender hoy el budismo, así que veremos tanto su teoría como su práctica.

Programa (9 sessions)

1. Los orígenes del budismo: fundador y contexto histórico.
2. Diez conceptos fundamentales.
3. El surgimiento del Mahayana: el bodhisattva y la compasión.
4. La meditación en el budismo indio.
5. La concepción de la sabiduría.
6. La devoción en el budismo mahayana: Budas y bodhisattvas.
7. El Sutra del Loto y el sutra de la Guirnalda.
8. Escuela madhyamika y escuela yogacara.
9. El budismo tántrico en la India.

Assignatura: Religions del Japó i de la Xina

Mòdul 1: Xintoisme i Zen

Horaris i durada del mòdul

Horaris: els dilluns, de 19.15h a 20.45h.

Durada: del 3 d'octubre de 2022 al 9 de gener de 2023 (els dies 31 d'octubre, 5 i 26 de desembre i 2 de gener, no hi ha classes).

Professor:

Roger Bonafont

Descripció

La societat japonesa contemporània, enmig d'un entorn tecnològic i globalitzat, conviu encara, amb rituals ancestrals i manifesta una sensibilitat per la naturalesa que fascina als occidentals. En aquest curs indagarem les formes religioses i el sincretisme que han trenat la seva identitat.

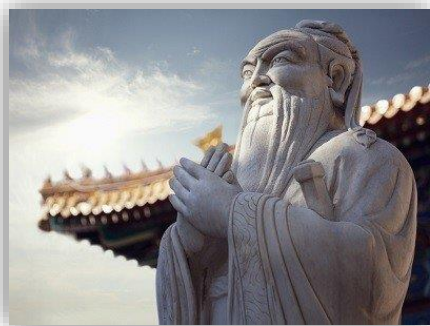
El Xintoisme, la religió originària, és una forma d'espiritualitat animista i xamànica que es vincula posteriorment amb l'imperialisme polític i es manté avui dia, en forma de rituals que ordenen la vida quotidiana.

El Zen, és la forma que el budisme va adoptar en el seu pas de la Xina al Japó. Caracteritzat bàsicament com una pràctica meditativa, és però, una visió del món que es realitza en la vida diària en la capacitat d'estar plenament presents a l'aquí i l'ara, en un delicat equilibri entre llibertat i saviesa.

Programa (11 sessions)

1. Introducció històrica.
2. Mites fundacionals de la cultura i la nació japonesa (Amaterasu - *Kojiki i NikonShoki*).
3. Xintoisme. El camí dels déus: Els *kami*.
4. El camí del cor: L'ètica de l'austeritat i la bellesa. Rituals i cerimònies.
5. Presència del sintoisme en la cultura popular i iconogràfica actual.
6. Introducció al budisme Zen. L'adaptació del budisme a les cultures originàries de la Xina, Corea i Japó (s.VI). La figura de Bodhidharma. Diferències entre el *ch'an* i el *zen*.
7. Nocions centrals del Buddhisme Zen en els seus textos: *Les sùtres*.
8. La pràctica del za-zen. Dôgen: abandonar ment i cos.
9. Les escoles *Sôtô i Rinzai*. Els *koan*.
10. El zen de la vida quotidiana. Els *dô* (camins).
11. La introducció del zen a Occident.

Mòdul 2: Taoisme i Confucianisme

Horaris i durada del mòdul

Horaris: els dilluns, de 19.15h a 20.45h.

Durada: del 23 de gener al 17 d'abril (els dies 3 i 10 d'abril, no hi ha classes).

Professor:

Dr. Manel Ollé.

Descripció

Diferents escoles i corrents rituals, religiosos i filosòfics han conviscut i s'han anat transformant en l'àmbit xinès durant els últims tres mil·lennis. Entre aquests corrents prenen un relleu especial el Confucianisme i el Taoisme, convivint també amb altres corrents, especialment els budistes (amidhistes, ch'an...) que es reconfiguren a la Xina amb trets propis en part emparentats amb els corrents dominants.

Programa (11 sessions)

1. Mitologia i ritualisme a la Xina arcaica: el culte als avantpassats.
2. La cosmologia correlativa i el Llibre dels canvis.
3. El mestre Kong, Menci i Xunzi: de les Analectes als Neo-confucianismes.
4. Laozi, Zhuangzi, Liezi i els Llibres del Tao.
5. El confucianisme i la tradició central xinesa.
6. El taoisme místic i iniciàtic: eremites i immortals.
7. La religiositat popular i la burocràcia celeste.
8. Taoisme i Confucianisme en l'art xinès.
9. Concepció del cos al taoisme i confucianisme.
10. El cicle festiu de l'any: pervivències del ritualisme familiar i camperol.
11. Reinencions contemporànies del taoisme i el confucianisme.